

Στην παρούσα ενότητα παρέχεται επισκόπηση του δικαστικού συστήματος στην Πορτογαλία.

Δικαστήρια - Γενικές αρχές

Το πορτογαλικό Σύνταγμα, στα άρθρα 202 και επόμενα, καθορίζει τις αρχές στις οποίες στηρίζεται η απονομή της δικαιοσύνης και η λειτουργία των δικαστηρίων στην Πορτογαλία. Τα δικαστήρια είναι κυρίαρχα όργανα αρμόδια για την απονομή δικαιοσύνης εξ ονόματος του λαού. Το έργο τους συνίσταται στη διασφάλιση της υπεράσπισης των εννόμων δικαιωμάτων και συμφερόντων των πολιτών, την καταστολή των παραβιάσεων της δημοκρατικής νομιμότητας και τον διακανονισμό των συγκρούσεων δημοσίων και ιδιωτικών συμφερόντων.

Τα δικαστήρια είναι ανεξάρτητα και υπόκεινται μόνο στο νόμο. Οι αποφάσεις των δικαστηρίων είναι δεσμευτικές για όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και υπερισχύουν των αποφάσεων κάθε άλλης αρχής.

Οι συνεδριάσεις των δικαστηρίων είναι δημόσιες, εκτός αν το ίδιο το δικαστήριο αποφασίσει άλλως με αιτιολογημένη γραπτή εντολή για την εξασφάλιση και τη διαφύλαξη της αξιοπρέπειας των προσώπων και των χρηστών ηθών ή για την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του δικαστηρίου.

Οργάνωση της δικαιοσύνης — το δικαστικό σύστημα

Σύμφωνα με τα άρθρα 209 και επόμενα του Συντάγματος, στην Πορτογαλία διακρίνονται δύο κατηγορίες δικαστηρίων: τα πολιτικά δικαστήρια και τα διοικητικά δικαστήρια. Προβλέπονται επίσης το Συνταγματικό Δικαστήριο («*Tribunal Constitucional*»), το Ελεγκτικό Συνέδριο («*Tribunal de Contas*»), τα διαιτητικά δικαστήρια («*Tribunais Arbitrais*») και τα ειρηνοδικεία («*Julgados de Paz*»).

Στον αστικό τομέα, τα τακτικά δικαστήρια με αστική και ποινική δικαιοδοσία είναι οργανωμένα σε τρεις βαθμίδες, κατά φθίνουσα σειρά από ιεραρχική άποψη και από άποψη ευρύτητας κατά τόπον αρμοδιότητας, τα οποία είναι: Το Ανώτατο Δικαστήριο («*Supremo Tribunal de Justiça*», με αρμοδιότητα που καλύπτει το σύνολο της επικράτειας), τα Εφετεία («*Tribunais da Relação*»), ένα ανά δικαστική περιφέρεια και δύο στη δικαστική περιφέρεια του Porto) και τα Πρωτοδικεία («*Tribunais de comarca*», πρωτοβάθμια δικαστήρια).

Τα πρωτοβάθμια δικαστήρια διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες, ανάλογα με το περιεχόμενο της αγωγής και την αξία του αντικείμενου της διαφοράς: Δικαστήρια με γενική αρμοδιότητα, δικαστήρια με εξειδικευμένη αρμοδιότητα (ποινικές υποθέσεις, υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, ανήλικοι, εργατικό δικαίο, εμπορικές υποθέσεις, ναυτιλιακές υποθέσεις και εκτέλεση των ποινών) ή με ειδική αρμοδιότητα (αστικές, ποινικές ή μικτές υποθέσεις ειδικές έδρες για την εκδίκαση αστικών ή ποινικών υποθέσεων ειδικές έδρες για την εκδίκαση υποθέσεων ήσσονος σημασίας).

Στα διοικητικά δικαστήρια περιλαμβάνονται τα πρωτοβάθμια διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια, τα κεντρικά διοικητικά δικαστήρια (Βορρά και Νότου) και το Ανώτατο διοικητικό δικαστήριο («*Supremo Tribunal Administrativo*», με αρμοδιότητα που καλύπτει το σύνολο της επικράτειας).

Οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας μεταξύ των δικαστηρίων επιλύονται από το «*Tribunal de Conflitos*», σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Είδη δικαστηρίων – σύντομη περιγραφή

Στο πορτογαλικό δικαστικό σύστημα περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δικαστηρίων:

το Συνταγματικό Δικαστήριο («*Tribunal Constitucional*»), βασική αρμοδιότητα του οποίου είναι να ελέγχει τη συνταγματικότητα ή τη νομιμότητα νόμων και κανόνων, καθώς και τη συνταγματικότητα παραλείψεων νομοθέτησης

το Ελεγκτικό Συνέδριο («*Tribunal de Contas*») το οποίο είναι το ανώτατο όργανο με αρμοδιότητα τον έλεγχο της νομιμότητας των δημόσιων δαπανών και των λογαριασμών που του υποβάλλονται σύμφωνα με το νόμο

τα τακτικά δικαστήρια («*Tribunais Judiciais*») τα οποία διαθέτουν γενική αρμοδιότητα για την εκδίκαση αστικών και ποινικών υποθέσεων και η δικαιοδοσία τους εκτείνεται σε όλες τις υποθέσεις που δεν εμπίπτουν στη δικαιοδοσία άλλων δικαστηρίων. Σε αυτά περιλαμβάνεται το Ανώτατο Δικαστήριο («*Supremo Tribunal de Justiça*»), τα τακτικά δικαστήρια δεύτερου βαθμού (κατά κανόνα, τα εφετεία) και τα τακτικά δικαστήρια πρώτου βαθμού (κατά κανόνα, τα πρωτοδικεία)

τα διοικητικά και φορολογικά δικαστήρια («*Tribunais Administrativos e Fiscais*»), τα οποία εκδικάζουν διοικητικές και φορολογικές διαφορές. Σε αυτά περιλαμβάνεται το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο («*Supremo Tribunal Administrativo*»), τα κεντρικά διοικητικά δικαστήρια («*tribunais centrais administrativos*»), τα περιφερειακά διοικητικά δικαστήρια («*tribunais administrativos de círculo*») και τα φορολογικά δικαστήρια («*tribunais tributaries*») τα Ειρηνοδικεία, με ειδικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι αρμόδια για την εκδίκαση αστικών υποθέσεων στις οποίες το επίδικο ποσό δεν υπερβαίνει τις 15 000 ευρώ

σε περίοδο πολέμου, μπορούν επίσης να συστήνονται στρατιωτικά δικαστήρια.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

[Tribunal Constitucional](#)

[Tribunal de Contas](#)

[Supremo Tribunal de Justiça](#)

[Tribunal da Relação de Lisboa](#)

[Tribunal da Relação do Porto](#)

[Tribunal da Relação de Coimbra](#)

[Tribunal da Relação de Guimarães](#)

[Supremo Tribunal Administrativo](#)

[Tribunal Central Administrativo do Sul](#)

Τελευταία επικαιροποίηση: 29/01/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.